

Harjoitus: Ajatusvääristymien haastaminen

Miksi?

Harjoitus auttaa sinua tunnistamaan sellaiset ajatukset, jotka haittaavat nukkumistasi. Opit löytämään vaihtoehtoisia ajatuksia, jotka helpottavat unettomuuden tuomaa stressiä ja helpottavat nukahtamista.

Miten?

Haasta harjoituksen avulla niitä ajattelutapoja, jotka ylläpitävät unettomuutta.

Tee tämä harjoitus muutaman kerran eri päivinä. Näin tutustut itsellesi tyypillisiin ajatusvääristymiin.

1. Lue alta esimerkkejä ajatusvääristymistä

Jos tunnistat itselläsi vastaavanlaisen ajatusvääristymän, kirjoita se vastauskenttään.

2. Pohdi kirjoittamallesi ajatusvääristymälle vaihtoehtoinen ajatus

Voit käyttää apunasi seuraavia kysymyksiä:

- Onko ajatus totta vai uskomusta?
- Mikä todistaa sen puolesta, että ajatus on totta?
- Oletko kuullut sen omin korvin tai nähnyt sen omin silmin?
- Mitä luulet muiden ajattelevan asiasta?
- Voisiko kyse olla siitä, että olet tehnyt asiasta jonkin päätelmän, joka ei pidäkään paikkaansa?

Mustavalkoinen ajattelu

Asiat nähdään ääripäiden kautta. Ne koetaan joko kauheiksi tai hyväiksi.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Minun on nukuttava koko yö hyvin, tai en tule selviytymään koulupäivästä."

Vaihtoehtoinen ajatus: "Voin selvitä koulupäivästä myös väsyneenä. Aina ei tarvitse olla parhaimmillaan."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus mustavalkoisesta ajattelusta

Katastrofiajattelu

Oletetaan, että pahin mahdollinen vaihtoehto tapahtuu.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Olen pyörinyt sängyssä jo ainakin tunnin. En varmasti saa unta koko yönä."

Vaihtoehtoinen ajatus: "Minua ei väsytä vielä. Jos nousen hetkeksi jalkeille, saattaa minua myöhemmin väsyttää."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus katastrofiajattelusta:

Pitäisi-ajattelu

Pitäydytään jäykissä säännöissä, kun arvioidaan omaa ja toisten käyttäytymistä.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Minun pitäisi noudattaa täydellisesti unettomuuden omahoidon jokaista ohjetta. Jos en tee kaikkia harjoituksia joka päivä, en saa koskaan nukuttua hyvin."

Vaihtoehtoinen ajatus: "Harjoituksista on varmasti hyötyä, vaikka tekisin niitä jaksamiseni mukaan. Huomaan varmasti ajan kanssa, mikäli olen unohtanut jotakin hyödyllistä."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus pitäisi-ajattelusta:

Väärät yleistyksset

Tehdään liiallisia yleistyksiä asioiden luonteesta epämääräisen tiedon perusteella.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Minulta jäi eilen todella hauska peli välistä, koska menin aikaisin nukkumaan. Minulta menee aina kaikki kiva sivu suun, jos menen aikaisin nukkumaan."

Vaihtoehtoinen ajatus: "Useimmiten ehdin mukaan hauskoihin peleihin. Vaikka menisin ajoissa nukkumaan, en yleensä menetä mitään kovin kiinnostavaa."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus väärästä yleistyksestä:

Tulevaisuuden ennustaminen

Kuvitellaan, että on mahdollista tietää, mitä tulevaisuudessa tapahtuu.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Tulen varmasti valvomaan koko yön."

Vaihtoehtoinen ajatus: "Olen havainnut unipäiväkirjastani, että yöt ovat vaihtelevia. Saatan nukkua aivan hyvin."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus tulevaisuuden ennustamisesta:

Ajatusten lukeminen

Ajatellaan, että voisi itse tietää, miten toiset ajattelevat ja tuntevat.

Esimerkit:

Ajatusvääristymä: "Kaverit pitävät minua nolona, jos saavat tietää uniharjoituksistani."

Vaihtoehtoinen ajatus: "En voi tietää, mitä muut ajattelevat. Ehkä joku heistäkin kärsii uniongelmissa ja haluaisi vinkkejä."

Ajatusvääristymä ja vaihtoehtoinen ajatus ajatusten lukemisesta: